
Evaluatie en verantwoording Project Opkomstbevordering

In juli 2017 is het project Opkomstbevordering van start gegaan. Onder aansturing van de raads werkgroep Communicatie en Participatie moet de opkomst bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2018 worden verhoogd. Dit omdat er sinds 2010 een dalende lijn te zien is in de opkomstpercentages tijdens de gemeenteraadsverkiezingen in Heerhugowaard. De raads werkgroep is van mening dat dit percentage omhoog kan met behulp van co-creatie en communicatie rondom de verkiezingen. Deze mening is gebaseerd op een grootschalig landelijk onderzoek¹. Het project kent daarom twee belangrijke speerpunten:

1) De bewonersagenda:

Hierin zijn door inwoners aangeleverde, concrete ideeën over de stad opgenomen. De agenda is enerzijds tot stand gekomen door raadsleden die de straat op gingen. Anderzijds werd, omdat de opkomst onder deze doelgroep laag is, vooral veel aandacht besteed aan de jeugd. De raads werkgroep communicatie bedacht voor deze doelgroep een online Vlogwedstrijd: laat door middel van een vlog zien wat je van Heerhugowaard vindt. De vlog met de meeste likes wint op het Vlogfestival een bedrag om zijn of haar idee uit te voeren. Bovendien werd onder de winnaars een jongerenburgemeester gekozen. Om vlogs te generen startte een grote publiciteitscampagne, werden er lessen op school gegeven en werd er een Vlogfestival georganiseerd waar de winnaars van de vlogwedstrijd bekend werden gemaakt. Alle input uit deze activiteiten werd eveneens opgenomen in de Bewonersagenda. Eenmaal klaar vormde de Bewonersagenda de belangrijkste leidraad van het verkiezingsdebat en diende als basis voor het Raadsprogramma 2018-2022.

2) De verkiezingen zelf:

Het Datalab deed onderzoek naar de verschillende verkiezingslocaties. Besloten werd om twee nieuwe locaties aan de bestaande locaties toe te voegen. Ook werd er, bij wijze van stunt, een Vote and Drive gemaakt: een stemlocatie langs de Oosttangent die heel makkelijk bereikbaar was voor de forenzende, autorijdende Heerhugowaarder. Bovendien werden er, als blijk van waardering voor de uitgebrachte stem, pepermuntjes uitgedeeld en kon men bioscoopbonnen winnen. Er werden beproefde middelen ingezet, zoals de Verkiezingskrant en het Verkiezingsdebat en nieuwe middelen uitgetoet: het Kieskompas dat door één derde van de kiesgerechtigden werd ingevuld. Ook reden er vuilniswagens rond, beplakt met een levensgrote stemoproep.

De dekking voor het projectkosten is gevonden uit de door de gemeenteraad begrote reserves Opkomstbevordering (54.000 euro), Inwonersparticipatie(54.000 euro) en de reserve Burgertop (25.000 euro). De personeelskosten zijn gedekt binnen de bedrijfsvoering van de organisatie.

Opzet van deze evaluatie

Eerst wordt gekeken of de doelstellingen zijn behaald (hoofdstuk 1). Vervolgens worden de kosten per projectonderdeel verantwoord(hoofdstuk 2 en 3) en wordt even stil gestaan bij de communicatie en organisatie van het project (hoofdstuk 4). Ook komen de verschillende projectonderdelen aan de orde (hoofdstuk 5). De nota eindigt met de conclusies (6). Bijlage 1 geeft tot slot een weergave van alle communicatie-uitingen die er rondom de vlogwedstrijd zijn geweest.

---

¹ https://www.tilburguniversity.edu/upload/98ffe287-f773-4f9b-9428-0c9eb1f8242d_Verbeteringopkomst-onderzoeksrapport2016.pdf

1 Doelstellingen

Door uitvoering te geven aan het project Opkomstbevordering werden een viertal doelen nagestreefd:

1. Het verhogen van het opkomstpercentage van de gemeenteraadsverkiezingen.
De opkomst was hoger dan vier jaar geleden:
21.5031 Heerhugowaarders (50,6%) vonden hun weg naar de stembus tegen 19.592 stemmers (48,8%) in 2014. Dat is bijna 2.000 mensen meer. De tendens dat er steeds meer gestemd wordt tijdens de gemeenteraadsverkiezingen lijkt daarmee door te zetten: In 2010 was de opkomst nog slechts 47% .
2. Het opkomstpercentage van de verkiezingen in Heerhugowaard gelijk trekken aan het landelijk gemiddelde.
het landelijke percentage ligt hoger
Landelijk nam 55% van de stemgerechtigden deel aan de verkiezingen. Met een verschil 4,4% is de landelijke opkomst dus hoger.
3. Democratische vernieuwing via co-creatie in aanloop naar de gemeenteraadsverkiezing
De raad werkt aan co-creatie door gebruik te maken van een Bewonersagenda.
De raad heeft in aanloop naar de verkiezingen een Bewonersagenda opgesteld. De bewonersagenda bestaat uit concrete ideeën van inwoners die in participatietrajecten en door raadsleden zijn opgehaald, en de ideeën van jongeren opgehaald uit de online Vlogwedstrijd. De bewonersagenda was de basis voor het verkiezingsdebat en heeft een rol gespeeld bij het opstellen van het raadsprogramma. Het is aan de nieuwe raad om te bepalen of de Bewonersagenda tijdens de nieuwe raadsperiode een rol gaat spelen in het democratische vernieuwingsproces
4. Jongeren bij de gemeenteraadsverkiezingen betrekken
heel veel aandacht voor jongeren!
Bij deze verkiezingen lag de focus bij de jongeren. Via de online vlogwedstrijd kon de jeugd via een zelfgemaakte video aandacht vragen voor onderwerpen die volgens hen aangepakt moesten worden. Afgelopen februari vond de finale plaats waarbij op de dag zelf eveneens met jongeren over verschillende thema's gediscussieerd werd aan de hand van een aantal stellingen. In aanloop van de vlogwedstrijd zijn ook veel scholen bezocht. Qua communicatie lag de focus hierbij op online communicatie (website Instagram, Facebook, etc.) en op het werken met beelden in plaats van teksten. Aangezien de Kieswet het verbiedt om de leeftijd van jongeren te verbinden aan opkomstpercentages, is niet bekend of alle acties direct effect hebben gehad op het opkomstpercentage onder jongeren. Wel is er heel veel exposure in de media geweest, zijn er veel gesprekken met leerlingen gevoerd en zijn contacten met de scholen verbeterd.

2 Verantwoording van projectkosten

Conclusie: Het project is ruim binnen de kosten is gebleven Dit komt mede doordat een deel van het project (de verdere uitwerking van de bewonersagenda) niet is uitgevoerd. Besluitvoering hierover ligt bij de nieuwe raad).

De projectkosten zijn onderverdeeld in twee delen: de kosten voor de organisatie van de verkiezingen, waarin alle kosten omtrent de verkiezingen zijn opgenomen, zoals bijvoorbeeld het verkiezingsdebat en het Kieskompas. Het andere deel bestaat uit de kosten voor het samenstellen van de bewonersagenda. Hiervoor is de raad in gesprek gegaan met de stad, bijvoorbeeld tijdens Sinterklaas, en heel specifiek met de jeugd van de stad. De grootste kostenpost bij dit onderdeel was het Vlogfestival.

Dekking:

De kosten van het **project** worden gedekt uit drie reserves die de raad eerder heeft ingesteld. Bewonersparticipatie (54.000) Opkomstbevordering (54.000) en de reserve Burgertop H300 (25.000).

Organisatie verkiezingen

wat	Begrote kosten	Gemaakte kosten
VERKIEZINGSKRANT	12.200	12.831
VERKIEZINGSSTUNT	1.500	8.409 ²
VERKIEZINGSDEBAT	8.977	9.363
KIESKOMPAS	10.000	10.000
DIVERSE KOSTEN	-,-	233
TOTAAL	32.677	40.836
TEKORT		-8.159³

*Alle kosten zijn excl. BTW

Bewonersagenda: ophalen bij de jeugd, Vlogfestival

wat	Begroot:	Gemaakte kosten
MIXTREAM, kick-off	8.500	7.798
VLOGFESTIVAL	26.265	15.246
EXTERN ADVIES	20.750	19.434
DIVERSE KOSTEN	-,-	2.500 ⁴
TOTAAL	55.515	44.970
OVERSCHOT		10.545

Bewonersagenda: ophalen in de stad

wat	begroot	Gemaakte kosten
ONLINE PLATFORM / WEBSITE	5.000	7.012 ⁵
RAAD IN DE WIJK	5.000	904
PRODUCTIE BEWONERSAGENDA	-,-	1729
TOTAAL	10.000	9.643
OVERSCHOT		357

kiezen thema's en uitwerken bewonersagenda⁶

wat	begroot	Gemaakte kosten
CAMPAGNE EN STEMMEN	10.000	-,-
PUBLICITEITSCAMPAGNE	5.100	-,-
TOTAAL	15.100	-,-
OVERSCHOT		15.100

TOTALE PROJECTKOSTEN	113.292	95.449
OVERSCHOT		17.843

3 Verantwoording personeelskosten

Conclusie: Het project heeft uiteindelijk minder manuren gekost dan van te voren is begroot. Dat komt mede doordat niet alle onderdelen van het project zijn uitgevoerd.

Dekking personeelskosten

Het duurde lang voordat de organisatie duidelijkheid gaf over de dekking de personele inzet. Uiteindelijk is toch besloten om het project budgettair neutraal (conform het advies aan de raad⁷) uit te voeren en in de jaarrekening te verantwoorden. Hierdoor was dus uiteindelijk geen begrotingswijziging nodig. Dit zorgde bij de raad wel voor veel onrust.

² Deze overschrijding is vooraf met de stuurgroep besproken en geaccordeerd.

³ Deze overschrijding is veroorzaakt door de extra kosten van de verkiezingsstunt, en is vooraf met de stuurgroep besproken en geaccordeerd.

⁴ Dit is het prijzengeld, de bioscoopbonnen, de bloemen en de beloning rapper Patrick voor zijn bijdrage aan de filmpjes en het Vlogfestival.

⁵ Kosten van de bouw van de website (7.012) zijn opgenomen bij kosten ophalen maatschappelijke vraagstukken. De website van het vlogfestival is nl zo gebouwd dat hij zich makkelijk laat omzetten tot een platform, vandaar dat de kosten bij maatschappelijke vraagstukken zijn ingerekend. Bij de kick-off vlogfestival waren ze niet begroot.

⁶ De bewonersagenda is aangeboden aan de nieuwe raad. Afgesproken is dat deze bepaalt wat er mee gaat gebeuren. Het kiezen van de aangedragen thema's en het uitwerken van de ideeën zijn dus niet aan de orde gekomen binnen de tijdsduur van dit project.

⁷ RB 2017104

Wie	begrote uren	Gemaakte uren
Projectleider	1067u	1200 u
Stagiair HBO 0,5fte	630 u	270 u
TOTAAL PROJECTLEIDING:	1.697u	1470u
Stagiair MBO 0,4fte	360 u	550 u
Projectsecretaresse	1067 u	810 u
TOTAAL MEDEWERKER ONDERSTEUNING:	1.427u	1.360u
Beleidsmedewerker 1fte	1067	800
Beleidsmedewerker trainee 0,8fte	850	107
TOTAAL BELEIDMEDEWERKER:	1.917u	907
Comm medewerker intern	533	37u
Comm inhuur	nvt	414u
TOTAAL COMMUNICATIEMEDEWERKER	533u	451
TOTAAL	5.574	4.188
OVERSCHOT		1.386 uur

leerpunten:

De ambtelijke organisatie moet bijtijds inzicht geven in het beschikbaar stellen van medewerkers en het verantwoording van de hiervoor benodigde gelden. Zo kan de raad vroegtijdig een beslissing nemen die gebaseerd is op zowel de project-, als de personele kosten. Dat betekent ook dat er reeds twee jaar voor de volgende gemeenteraadsverkiezingen budgetten moeten worden vrijgemaakt voor de projectkosten en voor de eventuele kosten van personeel.

4 Evaluatie projectcommunicatie en –organisatie

Conclusie: Met name de communicatie met jongeren ging prima. Ook de organisatie van het project verliep goed, alhoewel de projectgroep door halverwege wegvallen van haar opdrachtgever, de raads werkgroep communicatie, de aanhaking met de raad erg heeft gemist. Het regelen van ambtelijke ondersteuning is als problematisch ervaren.

Ruim 80 vermeldingen in de pers

Vanaf de start van het project heeft het project ruim 80 keer de pers gehaald. Dat betekent dat het project met grote regelmaat in de krant (incl de online versies) op TV en op de radio genoemd zijn. Bijlage 2 geeft een overzicht tot na het Vlogfestival.

We hebben onze doelgroepen (jongeren en alle inwoners van Heerhugowaard) bereikt.

Jongeren:

Er is hoog ingezet op jongerencommunicatie. Daarom is ook vooral voor online (Instagram, You Tube, de website en Facebook) communicatie gekozen en veel met bewegende beelden gewerkt. Veel van deze acties, zoals alle filmpjes die gemaakt zijn, waren erop gericht om jongeren te informeren over de vlogwedstrijd en over hoe belangrijk het is om je stem te laten horen.

Daarnaast is er op veel scholen les gegeven over democratie en is jongeren gevraagd om, door middel van een vlog, te laten zien hoe het is om jong in Heerhugowaard te zijn. First Time Voters kregen ook een aparte brief van de burgemeester in de bus. Ook is er overal geflyerd (te beginnen op Mixstream), zijn posters geplakt en twee keer toe driehoeksborden langs de kant van de weg geplaatst.

Alle inwoners:

Natuurlijk is ook veel aandacht gegaan naar alle kiesgerechtigden van Heerhugowaard. Raadsleden zochten de dialoog, vaak gecombineerd door een leuke actie (bv Sinterklaas) of de raadsleden liepen een dagje stage bij een Heerhugowaardse organisatie.

Inwoners werden via het Stadsnieuws, de website Vlogfestival en Facebook op Heerhugowaard opgeroepen om te gaan stemmen. Daar droegen natuurlijk ook de communicatiemomenten rondom het verkiezingsdebat, de verkiezingskrant en het Kieskompas aan bij.

Wel is gebleken dat, omdat de evenementen zo dicht op elkaar zaten en onze externe communicatieadviseur toch vooral gericht was op (hele goede) PR en het maken van beelden, de communicatie via onze gebruikelijke kanalen bij het verkiezingsdebat te laat op gang kwam. Het

bezoekersaantal (250) en het aantal live-streamer op Facebook (2500) heeft hier overigens niet onder geleden.

Drukke aan het einde door verplaatsen van vlogfestival

Het Vlogfestival werd naar februari 2018 verplaatst. Vlak voor de verkiezingen dus. Dit zorgde voor flinke werkdruk bij de projectgroep omdat ook het verkiezingsdebat, de bewonersagenda, de verkiezingskrant, het Kieskompas en ook de verkiezingen zelf (de stunts en de communicatie) in deze tijd uitkwamen en /of georganiseerd moesten worden. Mede door het bijspringen van de griffie is dit alsnog gerealiseerd.

Tip: neem meer tijd voor het koppelen van de verschillende deelprojecten. zodat er meer dwarsverbanden kunnen ontstaan die elkaar versterken, zoals bijvoorbeeld wel gebeurd is bij de thema's van het verkiezingsdebat die afkomstig zijn van de Bewonersagenda.

Raadswerkgroep Communicatie/Participatie

De raadswerkgroep Communicatie en Participatie (voorgeschoven opdrachtgever van de raad) viel halverwege het project weg. Daarna had de projectgroep nauwelijks nog contact met haar opdrachtgever. De stuurgroep nam een deel van de beslisbevoegdheid van de opdrachtgever over. Het projectteam had soms het idee dat zij los van de trappers was en, mede door de verdeeldheid in de raad over sommige onderdelen van het project, niet meer voor de raad aan het werk was.

Tip: investeer meer tijd in tussentijdse evaluatie zodat het project nog tussentijds bij te sturen is. Hierdoor kan je een weloverwogen beslissing nemen om bijvoorbeeld sommige onderdelen van het project niet of later uit te voeren.

Het regelen van de ambtelijke ondersteuning was problematisch.

Alhoewel in mei 2017 het projectvoorstel (met daarin een uitwerking van projectonderdelen naar manuren en kosten) al klaar was, duurde het tot ruim na de zomervakantie voordat de griffie van de organisatie te horen kreeg op hoeveel medewerkers zij kon rekenen. Het project was toen al op volle stoom. Dit heeft er onder meer toe geleid dat er geen tijd was om uitgebreid naar een goede externe communicatieadviseur te zoeken.

Tip: begin nog vroeger (2 jaar van te voren) met het vrijmaken van budgetten voor de kosten en personeel voor het verkiezingsproject.

Tip: zorg voor een communicatieadviseur die verstand heeft van projectcommunicatie bij gemeenten en huur de specialiteiten (jongerencommunicatie en filmpjes maken weer extern in).

5 Evaluatie deelprojecten

De evaluatie van de deelprojecten is onder meer tot stand gekomen door input uit de raadswerkgroep Communicatie/Participatie, betrokken jongeren, de projectwerkgroep en de griffiemedewerkers.

Bewonersagenda: ophalen bij de jeugd, Vlogfestival

Conclusie: we hebben een grote groep jongeren bereikt. Er was veel aandacht voor de Vlogwedstrijd in de on- en offline pers. Ook was de wedstrijd duidelijk vertegenwoordigd op Instagram en YouTube, hadden een website en een Facebookpagina voor de wat 'oudere' jongeren. Maar om ze aan te zetten tot het geven van hun mening in de vorm van een vlog, bleek heel wat moeilijker. Ook de vele lessen die op de scholen zijn gegeven, hielpen daarbij niet.

Het blijkt dat de groep jongeren die wordt bereikt met de jongerenraad niet representatief is voor alle jongeren in Heerhugowaard. En juiste van deze veel grotere groep jongeren met minder interesse voor de lokale politiek, wilde de raad graag weten wat zij van hun stad vinden. Ook bleek de doelgroep heel divers, want ondanks de vele gesprekken die zijn gevoerd met jongeren, organisatoren van festivals en jongerenambassadeurs, bleken ook zij niet te weten hoe deze doelgroep het beste te benaderen en te activeren is. Gezien deze diversiteit en de moeilijke bereikbaarheid is het dus van belang om te blijven investeren en experimenteren in deze doelgroep en de contacten met de scholen warm blijven houden.

Kickoff: Mixtream

- +Exposure aan de 20.000 bezoeker van Mixtream
- +Vlogwedstrijd op de achterkant van de programmaflyer
- +goede samenwerking met organisatoren
- omroepen van het Vlogfestival door presentator was rommelig

Tip: betrek raadsleden bij het festival, geef hen een taak.

Lessen op school:

Op het Huygens (VMBO, Havo en VWO), Clusius (alle VMBO klassen), Han Fortman (VMBO). Lessen gingen over democratie, en hoe je als jongere invloed kan uitoefenen en natuurlijk de vlogwedstrijd.

- + samenwerking met scholen
- + samenwerking met leerlingenraden
- + leuk dat ook scholieren zelf de lessen (mede)gaven
- + goed lesprogramma samen met leerlingen gegeven
- + vlogsafari: samen met jongeren in de stad een filmpje maken

- ondanks beloften in de klas, nauwelijks follow-up door het daadwerkelijk maken van een vlog

Tip: blijf investeren in deze doelgroep, gebruik hiervoor de warme contacten met school en leerlingen

Vlogwedstrijd:

+ We hebben jongeren bereikt die we nog nooit bereikt hebben. Naast de groep die ook altijd mee doet aan de jongerengemeenteraad ('5% VPRO jeugd') maar juist ook jongeren die van huis uit niet geïnteresseerd zijn in politiek.

+ Veel gebruik gemaakt van denktanks met jongeren, regelmatig zaten we met jongeren bijeen om onze plannen met hun te checken.

+ prijs uitvoering van jouw idee en jongerenburgemeester

- Blijkt dat jongeren wel een mening hebben over hoe het is om jong te zijn in HHW, maar die niet willen delen via een vlog, Youtube en een website. Ze zijn bang voor negatieve reacties.

- ondanks alle energie die er is ingestoken in de vorm van publiciteit en lesprogramma's hebben we veel te weinig vlogs binnen gekregen: 12 in totaal.

- inzet jongerenambassadeurs leverde niet op wat we verwachtten: geen zuigende werking voor het maken van filmpjes

Vlogfestival:

+ programma was goed afgestemd op de doelgroep

+ mooie inleidingen dmv van filmpjes

+ ingediende vlogs waren basis voor stellingen in de zaal

+ organisatie prima

+ goede samenwerking met Han Fortman: verdiepingstent in de tuin

+ goede thema's voor discussie en leuk ingeleid door film's

- weinig animo voor verdiepingstent in de tuin

- 100 bezoekers, die overigens wel lang bleven

+/- Locatie: alhoewel de raadsleden het een prima locatie vonden hebben we ook negatieve geluiden gehoord: het Komplex is toch voor een bepaald soort jongeren (hippies?) en staat bij sommigen bekend als tent waar geblowd wordt.

+ hele enthousiaste jongerenburgemeesters

Tip: organiseer niet iets zelf, maar lift mee op andere festivals of evenementen. Ga daarheen waar veel jongeren zijn.

Tip: Blijf de prijswinnaars volgen/helpen met hun ideeën

Bewonersagenda: ophalen in de stad

Conclusie: Met name de acties van de raad tijdens Sinterklaas en St Maarten hebben veel goodwill bij de inwoners gekweekt.

Raad in de wijk

+ veel positieve reacties van inwoners en pers met de St Maarten en St klaas-acties

+ waardevol voor ophalen van info uit de samenleving

- weinig animo onder raadsleden om mee te doen aan de acties: met name de Raad op Stage vonden velen, zo vlak voor de verkiezingen, een te grote tijdsinvestering

Tip: sluit vaker aan op bestaande (jaar-) feesten, dit kunnen ook buurtfeesten zijn

Bewonersagenda

Conclusie: Bewonersagenda vormde input voor verkiezingsdebat en raadsprogramma 2018-2022. Het is aan de nieuwe raad om te besluiten welke rol de Bewonersagenda in de nieuwe raadstermijn gaat spelen.

+ veel bewoners werkten hier aan mee

+ mooi dat de bewonersagenda een rol speelt bij het raadsprogramma voor de aankomende periode

- + vaste kern die mee denkt in de Denk Tank Bewonersagenda goed voor de continuïteit.
- Oorspronkelijk namen veel meer inwoners deel aan de Denk Tank, daar is uiteindelijk een slechts een kleine kern van overgebleven.

Verkiezingen

Conclusie: Stemgerechtigden hebben van alle ingezette middelen goed gebruik gemaakt: een derde vulde het Kieskompas in, de verkiezingskrant werd onder alle huishoudens verspreid en het verkiezingsdebat telde 2500 live-streamers op Facebook.

Ook de twee nieuwe verkiezingslocatie, de Vote and Drive-locatie, de Baristakarretjes en de te winnen bioscoopbonnen leverde positieve reacties op bij de stemmers.

Kieskompas

+ In totaal is Kieskompas 14.873 keer ingevuld dat is dus bijna een derde van alle 42.800 stemgerechtigden in Heerhugowaard.

- het vormen van stellingen verliep soms wat moeizaam omdat de verschillen daarvan tussen de fracties niet altijd duidelijk waren.

Tip: vanwege de goede resultaten zou het goed zijn om over vier jaar weer met het Kieskompas te werken.

Verkiezingskrant

+ De verkiezingskrant is onder alle huishoudens (behalve de nee/nee sticker) verspreid

- samenwerking met Rodi die het ontwerp en de verspreiding deed, verliep niet goed: zij beloofden veel, maar maakten daar weinig van waar. Daardoor moesten er veel uren in worden gestoken

- verspreiding van de krant was te laat en niet zorgvuldig.

- wegens tijdgebrek is er geen goede digitale versie verschenen met bijvoorbeeld achtergrond informatie of interviews

Tip: krant een week eerder verspreiden

Verkiezingsdebat:

+ 250 bezoekers

+ 2500 live-streamers op Facebook

+ goede presentatie

+ leuke inleiding van stellingen dmv filmpjes

+ goede interactie met het publiek dmv Metimeter

- beelden HHWalife liepen niet synchroon met geluid

- organisatie verliep rommelig: rol en taakverdeling was niet duidelijk waardoor druk op de griffie groot was

Tip: vroegtijdige afspraken met Cool maken

Tip: maak voor live beelden alleen nog maar gebruik van Facebook: beter bereik

Datalab

+ goed vertrekpunt voor onderzoek naar stemlocaties en hun bereikbaarheid

Stemlocaties

+ beachflags voor de stembureaus

+ vervroegde openingstijden van mobiele stembureau

Verkiezingsstunt Vote and Drive

+ 250 stemmers: niet slecht voor de eerste keer

+ stemmers waren erg tevreden, mn over het parkeergemak

- onduidelijke bewegwijzering

Barista-koffiekarretjes:

+ veel positieve reacties

- een aantal voorzitters van stembureau's besloten om de koffiekar weg te sturen, omdat zij dat niet nodig vonden!

Pepermuntjes+ bioscoopbonnen

+ leuk idee om mensen te bedanken voor het feit dat zij de moeite hebben genomen om te stemmen

- soms was het wegens drukte op stembureau moeilijk uitvoerbaar

- kwart van het aantal bonnen over
  - ook hier besloten een aantal voorzitters om niet mee te doen aan deze actie!
- Tip:** sommige voorzitters bijpraten waarom het belangrijk is dat veel mensen naar de stembus komen, en hun bovendien laten realiseren dat zij daar werken in opdracht van de raad.

Vuilniswageng: stikker met stemoproep

- + veel positieve reacties
- stickers bleven niet goed zitten: veel werk voor buitendienst
- buitendienst plaatste twee weken te vroeg de stickers op de wagens.

6 Conclusie

Het project opkomstbevordering heeft drie van de vier doelstellingen behaald. De opkomst van de gemeenteraadsverkiezingen 2018 waren hoger dan die in 2014. De jongeren zijn uitgebreid bij de verkiezingen betrokken en er is door middel van de Bewonersagenda gebruik gemaakt van co-creatie. Het is helaas niet gelukt om op de opkomst gelijk te trekken aan het landelijk gemiddelde. Alle acties en inzet voor de verkiezingen zijn positief beoordeeld door de inwoners en er wordt aanbevolen om ze over vier jaar te herhalen.

Het project is ruim binnen budget gebleven.

Verder is er door de verschillende acties rondom de Bewonersagenda veel goodwill en naamsbekendheid gekweekt bij inwoners, met name de jeugd, van Heerhugowaard. Het blijkt dat dit een zeer lastig voorspelbare doelgroep is. Des te belangrijker is het daarom om de contacten met hen, die onder meer via scholen zijn gelegd, goed te onderhouden en te blijven experimenteren met deze doelgroep.

BIJLAGE 1: aantal publicaties rondom vlogfestival

Print Publicaties		
Medium	Datum	Oplage
Alkmaarse Courant	18-8	30.474
Heerhugowaards Nieuwsblad	22-8	37.100
Koerier	23-8	39.142
RTV		Omschrijving
Heerhugowaardalife	26-8	Live in radio uitzending, kort interview
Heerhugowaardalife	27-8	Regionaal TV item. Live, op website, op Ziggo en op social.
Lisette pakt uit	28-8	Interview met ambassadeur Christel: https://soundcloud.com/lisette-prager/ivt-555vlogfestival-hhw-2017
Online Publicaties		
Medium	Datum	Link
Heerhugowaardsdagblad.nl	15-8	https://www.heerhugowaardsdagblad.nl/uitgaan/vlogfestival-heerhugowaard
WestFries Dagblad	15-8	https://www.westfriesdagblad.nl/uitgaan/vlogfestival-heerhugowaard
Compleet FM	16-8	http://www.compleetfm.nl/index.php/2017/08/16/gemeenteraad-van-heerhugowaard-gaat-actief-luisteren-naar-vloggende-jongeren/
Heerhugowaard Nieuws	15-8	https://heerhugowaard.nieuws.nl/knipsels/6052/vlogfestival-heerhugowaard/
Noord Hollands Dagblad	17-8	https://www.noordhollandsdagblad.nl/alkmaar-eo/vlog-battle-voor-jonge-heerhugowaarders
Heerhugowaard Centraal	16-8	https://www.heerhugowaardcentraal.nl/nieuws/60005151-gemeenteraad-gaat-actief-luisteren-naar-vloggende-jongeren
Heerhugowaard Alife	16-8	http://www.heerhugowaardalife.nl/index.php/2017/08/16/gemeenteraad-van-heerhugowaard-gaat-actief-luisteren-naar-vloggende-jongeren/
Rodi	20-8	http://www.rodi.nl/widgets/1694-heerhugowaard/nieuws/1424464-vlog-voor-het-vlogfestival
Heerhugowaardsdagblad.nl	16-8	https://www.heerhugowaardsdagblad.nl/gemeente/gemeenteraad-van-heerhugowaard-gaat-actief-luisteren-naar-vloggende-jongeren
BeatFM	31-8	http://beatfm.nl/artikel/73747155/interview-over-vlogfestival-heerhugowaard-in-info-magazine-video
Print Publicaties		
Medium	Datum	Oplage
Heerhugowaards Nieuwsblad	5-9	37.100
Heerhugowaards Nieuwsblad	19-9	37.100
De koerier Heerhugowaard	27-9	39.142
Alkmaarsche Courant	6-10	30.474
De koerier Heerhugowaard	25-10	39.142
Heerhugowaards Nieuwsblad	31-10	37.100
De koerier Heerhugowaard	1-11	39.142
Alkmaarsche Courant		30.474
Alkmaarsche Courant	7-11	30.474
Heerhugowaards Nieuwsblad	7-11	37.100
Noordhollands Dagblad/ Alkmaarse Courant	21-11	30.474
Heerhugowaards	28-	37.100

Nieuwsblad	11	
Stadsnieuws	29-11	37.100
De koerier Heerhugowaard	29-11	39.142
RTV		Omschrijving
Heerhugowaardalife	19-10	Item Leerlingenraad Huygens College
Online Publicaties		
Medium	Datum	Link
Gemeente.nu	13-9	https://www.gemeente.nu/bestuur/gemeenteraad/vlogfestival-betrekt-jongeren-gemeentepolitiek/
Raadslid.nu	12-9	http://www.raadslid.nu/content/raad-heerhugowaard-prikkelt-jongeren-met-vlogfestival
Heerhugowaardcentraal.nl	22-9	https://www.heerhugowaardcentraal.nl/nieuws/60007019-vlogfestival-heerhugowaard-gemeente-voert-beste-idee-uit
Halstadcentraal.nl	22-9	https://halstadcentraal.nl/nieuws/60007019-vlogfestival-heerhugowaard-gemeente-voert-beste-idee-uit
Huygens.nl	18-10	https://www.huygens.nl/nieuws/leerlingenraad-vergadert-in-de-raadzaal-van-de-gemeente-heerhugowaard
nieuwsbladdekoerier.nl	24-10	http://nieuwsbladdekoerier.nl/lokaal/burgemeester-blase-roept-jongeren-op-deel-te-nemen-aan-vlogfestival-284788
nieuwsbladdekoerier.nl	31-10	http://nieuwsbladdekoerier.nl/lokaal/heerhugowaardse-jongerenburgemeester-wordt-gekozen-uit-C2%AOvlogfestival-inzendingen-288249
Heerhugowaardsnieuwsblad.nl	31-10	https://www.heerhugowaardsdagblad.nl/gemeente/de-aankomende-jongerenburgemeester-van-heerhugowaard-wordt-gekozen-uit-vlogfestival-inzendingen
heerhugowaardalife.nl	31-10	http://www.heerhugowaardalife.nl/index.php/2017/10/31/de-aankomende-jongerenburgemeester-van-heerhugowaard-wordt-gekozen-uit-vlogfestival-inzendingen/
krantvandaag.nl	31-10	http://www.krantvandaag.nl/nieuwsitem/de-aankomende-jongerenburgemeester-van-heerhugowaard-wordt-gekozen-uit-vlogfestival-inzendingen
compleetfm.nl	31-10	http://www.compleetfm.nl/index.php/2017/10/31/de-aankomende-jongerenburgemeester-van-heerhugowaard-wordt-gekozen-uit-vlogfestival-inzendingen/
shownieuws-vandaag.nl	31-10	http://www.shownieuws-vandaag.nl/nieuws/de-aankomende-jongerenburgemeester-van-heerhugowaard-wordt-gekozen-uit-vlogfestival-inzendingen
Heerhugowaardcentraal.nl	30-10	https://www.heerhugowaardcentraal.nl/nieuws/60009020-heerhugowaarders-positiever-over-eigen-gemeente
noordhollandsdagblad.nl	20-10	https://www.noordhollandsdagblad.nl/playlist/alkmaar-uitgelicht/artikel/vlogfestival-verlengd-tot-volgend-jaar
Heerhugowaardsdagblad.nl	22-11	https://www.heerhugowaardsdagblad.nl/gemeente/datum-insturen-videos-door-jongeren-voor-het-vlogfestival-verlengd
drimble.nl	22-11	https://drimble.nl/regio/noord-holland/alkmaar/47541347/datum-insturen-videos-door-jongeren-voor-het-vlogfestival-verlengd.html
fietsmaar.wordpress.com	22-11	https://fietsmaar.wordpress.com/2017/11/21/lichtknoppen-oostertochtpad/
heerhugowaardalife.nl	22-11	http://www.heerhugowaardalife.nl/index.php/2017/11/21/datum-insturen-videos-door-jongeren-voor-het-vlogfestival-verlengd/
compleetfm.nl	22-11	http://www.compleetfm.nl/index.php/2017/11/21/datum-insturen-videos-door-jongeren-voor-het-vlogfestival-verlengd/
Noordhollands dagblad	20-11	
Culemborgsecurant	20-11	
Heerhugowaardsdagblad	24-11	
Heerhugowaardcentraal	25-11	https://www.heerhugowaardcentraal.nl/nieuws/60013855-finale-vlogfestival-wordt-feestje-met-inhoud-voor-waardse-jongeren
Rodi	25-11	http://www.rodinl.nl/widgets/1694-heerhugowaard/nieuws/1446608-finale-vlogfestival-wordt-feestje-met-inhoud
Compleetfm	7-2	http://www.compleetfm.nl/index.php/2018/02/07/finale-vlogfestival-wordt-feestje-met-inhoud/
Drimble	7-2	https://drimble.nl/regio/noord-holland/alkmaar/49409768/finale-vlogfestival-wordt-feestje-met-inhoud.html
Nieuwsgigant	7-2	http://www.nieuwsgigant.nl/artikelen/finale-vlogfestival-wordt-feestje-met-inhoud
Heerhugowaardalife	7-2	http://www.heerhugowaardalife.nl/index.php/2018/02/07/finale-vlogfestival-wordt-feestje-met-inhoud/

Print		
Alkmaarsche Courant	25-1	Alkmaarsche Courant
Couverage n.a.v. finale		
Heerhugowaardsdagblad	20-2	https://www.heerhugowaardsdagblad.nl/algemeen/finale-vlogfestival-succesvol-afgesloten
Drimble	20-2	https://drimble.nl/regio/noord-holland/alkmaar/49695570/finale-vlogfestival-succesvol-afgesloten.html
Noordhollandsdagblad	18-2	https://www.noordhollandsdagblad.nl/playlist/alkmaar-uitgelicht/artikel/vlogfestival-smaakt-naar-meer?items_per_page=20
NHleeft (RTV)	18-2	https://www.facebook.com/wijzijnNHevents/?hc_ref=ARRsEgCFISubMCbeRIMwN4jEbmtKlieSw4i2BvPhnd4YvwgX2rMmu77VREy0bwxSd8o
Rodi	20-2	http://www.rodi.nl/widgets/1694-heerhugowaard/nieuws/1450222-waards-vlogfestival-succesvol-afgesloteninspirerende-idee-euml-n-bekroond-tijdens-feestelijke-bijeenkomst
Noordhollands Dagblad	19-2	Noordhollands Dagblad
Heerhugowaardsnieuwsblad	19-2	Heerhugowaardsnieuwsblad

